

Tomasz Mironczuk
Prezes Zarządu

Sekretariat Zarządu
ul. Płocka 9/11B, 01-231 Warszawa
tel.: + 48 22 53 95 133, +48 22 53 95 224, fax +48 22 53 95 222
e-mail: sekretariat@bankbps.pl

BPS/P/ 359/13

Warszawa, 28.06.2013r.

Szanowny Pan Senator
Kazimierz Kleina
Przewodniczący Komisji
Budżetu i Finansów Publicznych
Senatu RP

Szanowny Panie Senatorze,

W związku z pracami Sejmu RP nad nowelą Ustawy o Usługach Płatniczych pozwalam sobie przedstawić Panu opinię Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. dotyczącą zapisów przedstawionych w projektach.

Celem, który przyświecał nowelizacji Ustawy o usługach płatniczych (Dz.U. z 2011 nr 199 poz. 1175) było wyeliminowanie barier stojących na drodze upowszechnieniu płatności z użyciem kart płatniczych. Jednak wątpliwość budzi próba skoncentrowania się na czysto technicznym obniżeniu opłaty interchange i nie uwzględnieniu w procedowanej przez ustawodawcę noweli, innych istotnych czynników wpływających hamująco na rozwój obrotu bezgotówkowego w Polsce.

Oprócz istotnej, bo redukującej do 1/3 w stosunku do aktualnego poziomu, opłaty interchange ustawodawca wycofał się z dopuszczenia opłaty surcharge dla transakcji bankomatowych co może stać się czynnikiem ograniczającym rozwój procesu ubankowienia osób niekorzystających z nowoczesnych instrumentów płatniczych.

Jak wskazują doświadczenia innych rynków, prawie zawsze, pierwsze operacje z użyciem karty płatniczej dokonywane są w bankomatach. Doświadczenia polskiego rynku też to potwierdzają, bo na terenach silnie zurbanizowanych, gdzie do najbliższego bankomatu jest blisko, posiadacze kart mają ich w portfelu po kilka. Na terenach wiejskich karta ciągle jest wykorzystywana incydentalnie a zjawisko to spowodowane jest ograniczeniem w dostępie do sieci bankomatów i terminali POS.

Klient banku oczekuje niezakłóconego i bezpiecznego dostępu do swojego rachunku, powszechnej akceptacji kart (ryzyko zgubienia lub kradzieży gotówki ponosi klient, a utrata karty to już ryzyko banku) i chce korzystać z powszechnie dostępnej sieci bankomatów.

Część banków, redukując koszty wytransferowała obsługę bankomatów i rozliczeń terminali POS do wyspecjalizowanych firm zewnętrznych łącząc to z redukcją prowizji od wypłat gotówki z bankomatów z 3,60 zł do 1,30 zł za transakcję. Dla Banków Spółdzielczych, które działają na obszarach małych miast taka polityka cenowa w znacznym stopniu ogranicza skłonność do inwestycji w kosztowną infrastrukturę bankomatową a to z kolei ogranicza ofertę nowoczesnej bankowości opartej na obrocie bezgotówkowym.

Z analiz przeprowadzonych w Banku BPS SA wynika, że rentowność lokalizacji bankomatu pojawia się po przekroczeniu 3000 operacji w miesiącu a przy aktualnym ubankowieniu klientów obszarów wiejskich osiągnięcie tej liczby nie jest standardem.

Bankowość spółdzielcza doskonale rozumie swoją misję i nie przewiduje w najbliższym czasie ograniczenia liczby bankomatów ale spadek wpływów z operacji w bankomatach i drastyczne ograniczenie przychodów z tytułu interchange może w znacznym stopniu ograniczyć skłonność banków spółdzielczych do kosztownych inwestycji.

Wprowadzenie opłaty dodatkowej (surcharge) za wypłatę z bankomatu, pozwala na zbudowanie modelu biznesowego, opartego o stawki regulowane przez organizacje kartowe i alternatywnie stawki negocjowane dwustronnie pomiędzy bankiem wydawcą a operatorem bankomatu lub wpływy od klientów. Takie rozwiązanie podnosi bezpieczeństwo inwestycji w sieć bankomatów i zwiększa wpływy operatora. Warto pamiętać, że takie dodatkowe opłaty są stosowane powszechnie w USA i Wielkiej Brytanii, a to rynki kartowo dojrzałe i chętnie przywoływane, jako wzorzec.

Polska zajmuje w tej chwili 22 miejsce w Europie, pod względem liczby bankomatów na jednego mieszkańca. Średnia liczby bankomatów na jednego mieszkańca w UE jest dwukrotnie wyższa niż w Polsce a dynamika wzrostu liczby urządzeń spadła w okresie ostatnich trzech lat, nie przekraczając 5 proc. Operatorzy (w tym bankowi) konkurują tylko o najlepsze, z punktu widzenia liczby transakcji, lokalizacje.

Nie da się rozwinąć sieci bankomatów, nie da się wprowadzić nowoczesnej infrastruktury bankowej do małych miejscowości i wsi bez poniesienia kosztów niezbędnej infrastruktury, a to właśnie ma umożliwić wprowadzenie opłaty surcharge. Opłata ta wcale nie musi dotknąć klienta, bo na konkurencyjnym rynku, i banki i operatorzy bankomatów znajdą rozwiązanie, które spowoduje, że klienci nie odczują zmiany zasad wypłat gotówki w bankomatu.

Powyższe uwagi pozwalam sobie przedstawić Panu Senatorowi z prośbą o wzięcie ich pod uwagę w pracach nad przyjęciem jednolitej propozycji zmian przepisów zawartych w noweli ustawy.

2 października
